

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
"07" yanvar 2026-cı il

Fənn sillabusu:

İxtisasın şifri və adı: 6007001– Aqraromluq (A+B)

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Aqrar elmləri

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "Ümumi əkinçilik" (Lənkəran Dövlət Universitetinin "Baytarlıq və aqrar fənlər" kafedrasında 2019-cu il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B16

Tədris ili: II (2025/2026)

Semestr: IV(yaz)

Tədris yükü: Cəmi – 120saat. Auditoriya saati – 45 (30 saat müəhazirə, 15 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit.

II. Müəllimlər haqqında məlumat:

1.Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Ağayev Bahaddin Qasım oğlu (müəhazirə)

Məsləhət günləri və saati: III gün, saat 12⁰⁰-14⁰⁰

E-mail ünvanı: baxadin-0603@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küçəsi 170 a

Laboratoriya müəllimi:

2.Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: Əzizli Nahid Fəxrəddin oğlu.(laboratoriya)

Məsləhət günləri və saati: III gün IV saat

E-mail ünvanı: nahidezizli43@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küçəsi 170 a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

- Cəfərov M.İ., Quliyev R.M., Səfərov N.Ə.** Kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilmə və yığılma texnologiyası, Bakı, "Maarif" nəşriyyatı, 2000, 363 s.
- Hüseynov H. A., Hüseynov N., Məmmədova K.** "Aqrokimya" kitabı, Bakı, Qanun nəşriyyatı, 2018, 440 səh.
- Hüseynov M.M., Həsənova A.Q.** Əkinçilik sistemləri, Bakı, "İmpuls LTD", 2018, 208 s.
- Hümbətov H.S., Babazadə A.R.** Şəkər çuğunduru. Gəncə, "Star", 2019, 99 s.
- İbrahimov A., Qurbanov A.Q., F.H., Hüseynov M.S.** Qarğıdalının sort və hibridləri, onların becərilmə texnologiyaları. Bakı, "Ecoprint", 2017, 240 s.
- İbrahimov A.Q., Allahyarov E.R.** Alaq bitkiləri və onların idarə olunması, Bakı, 2020.
- M.A.Vəliyeva "Əkinçilik və bitkiçiliyin əsasları" Bakı "Zəngəzurda" çap evi 2024 660s

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Hazırda əhalinin ərzaq təminatının ödənilməsində problemlərin mövcud olması və onun gələcəkdə daha çox artacağı etimallı nəzərə alındığına görə, aqrar sahənin inkişaf dərəcəsi hər bir ölkənin iqtisadiyyatının və əhalinin yaşayış səviyyəsinin əsas göstəricisi sayılır və bəzi halda o, ən qabaqcıl cəbhə adlandırılaraq, müdafiyyə sistemi ilə eyni əhəmiyyətli sahə kimi dəyərləndirilərək, dövlət siyasətinə vacib prioriteti hesab edilir.

Aqrar istehsalın artırılması elmi texniki nailiyyətlərin və mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi ilə yanaşı, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasından keçir. Bu isə ümumən kənd təsərrüfatı elmlərinin ana xəttini təşkil edən əkinçiliyin inkişafı ilə əlaqədardır.

Müasir əkinçilik elmi təbiət elmlərinin əsas qanunauyğunluqlarını nəzərə almaqla, ərazinin aroekoloji və landşaft şəraitinə uyğun aqrotexnologiyaların tətbiqini tələb edir.

Əkinçilik fənni aqrar təhsil müəssisələrində aqronomluq istiqamətli ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığında əsas fənn kimi tədris olunur. Fənnin tərkibinə aşağıdakı əsas bölmələr daxildir:

- 1.Bitkilərin aqroekoloji şəraitinin optimallaşdırılması, torpaq münbitliyinin geniş bərpası və əkinçilik qanunları;
2. Alaqların aqrobioloji xüsusiyyətləri və onlara qarşı mübarizə tədbirləri;
- 3 .Növbəli əkinlərin elmi əsasları, təsnifatı və onların qurulma xüsusiyyətləri;
- 4.Torpağın becərilmə texnologiyası və onun ərazinin konkret aqroekoloji xüsusiyyətlərinə, bitkilərin bioloji xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq becərmə üsullarının, qaydalarının və sistemlərinin işlənməsi;
5. Torpağın eroziyadan qorunması məqsədilə torpaq mühafizəli tədbirlərin aparılması;
6. Zonal əkinçilik sistemlərinin əsas xüsusiyyətləri və onların qurulma qaydaları.

Bu bölmələrdə torpağın münbitliyinin artırılması və becərilən kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığının yüksəldilməsi ilə torpaqdan səmərəli istifadə qaydaları öyrənilməsinə görə, əkinçilik fənninin nəzəri əsası kimi təqdim olunur.

Əkinçilik fənni - aqronomluq, meyvə tərəvəzçilik, bitki mühafizəsi, aqrokimya və torpaqşünaslıq ixtisaslı qruplara əsas fənn, aqrar iqtisadiyyat və mühəndislik üzrə yeni ixtisas qruplarında isə seçmə fənn kimi tədris olunur.Fənnin əsas obyekt "torpaq - bitki ətraf mühit" kompleksidir.

Əkinçilik fənninin nəzəri və metodoloji əsasını fundamental tətbiqi elmlər: biologiya, fizika və kimya təşkil edir. Əkinçilik həmçinin bitkiçilik, torpaqşünaslıq, aqrokimya, botanika, bitki fiziologiyası, mikrobiologiya, meliorasiya, meteorologiya, seleksiya və toxumçuluq, fitopotologiya, entomologiya və s. kimi digər aqronomiya elmləri ilə sıx əlaqədədir.

Fənnin tədrisində məqsəd: - torpaqdan səmərəli istifadə məqsədilə müəyyən edilmiş və elmi əsaslandırılmış aqrotexnologiyaların öyrənilməsi və ərazinin aqroekoloji şəraitinə uyğun zonal əkinçilik sistemlərinin qurulmasında tələbərin tərbiyəsini formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Təbbə fənni tam öyrənməklə: - ekoloji təmiz torpaq münbitliyinin yaradılması və onun eroziyadan qorunması üçün torpaqmühafizəli tədbirlər tətbiq etməyi; alaqların növ tərkibini müəyyən edərək, tarlaların alaqlanma xəritəsini qurmağı və alaqlara qarşı mübarizə tədbirləri həyata keçirməyi; növbəli əkinlərin səmərəli sxemlərini seçməklə onun mənimsənilməsini başa çatdırmağı onları aqronomiki və iqtisadi cəhətdən qiymətləndirməyi; enerji və ehtiyata qənaətedici, habelə torpaqmühafizəli əkinçilik sistemlərini düzgün qənaət edib həyata keçirməyi və tarla işlərinin keyfiyyətinə nəzarəti bacarmaq imkanı əldə edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal-çox yaxşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C)

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal –qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat , laboratoriya15 saat. Cəmi: 45 saat.

No	Keçirilən mühazirə mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
1	2	3	4
1	Mövzu 1: Əkinçiliyin əsas məsələsi inkişaf tarixi və digər elmlərlə əlaqəsi Plan: 1. Əkinçilik əsas istehsal sahəsi kimi. 2. Əkinçiliyin məqsədi və qarşısında duran vəzifələr. 3. Əkinçiliyin inkişaf tarixi. 4. Əkinçiliyin digər elmlərlə əlaqəsi. Ədəbiyyat və mənbə: [3, 7, 8]	2	
2	Mövzu 2: Bitkilərin həyat amilləri və əkinçilik qanunları Plan: 1. Bitkilərin yaşayış amillərinə münasibəti. 2. Yaşayış amillərinin əvəz olunmazlığı və bərabər əhəmiyyətliyi qanunu. 3. Minimum, optimum və maksimum qanunu. 4. Bitkilərin yaşayış amillərinin birgə təsiri qanunu. 5. Qaytarma qanunu. 6. Əkinçilikdə ekoloji qaydalardan istifadə. Ədəbiyyat və mənbə: [1,2, 7, 8]	2	
3	Mövzu 3: Torpaq münbitliyi və onun göstəriciləri Plan: 1. Torpaq münbitliyi və onun formaları. 2. Torpaq münbitliyinin aqrofiziki göstəriciləri. 3. Torpaq münbitliyinin aqrokimyəvi göstəriciləri. 4. Torpaq münbitliyinin bioloji göstəriciləri. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 7, 8]	2	
4	Mövzu 4: Bitkilərin işıq amilinə münasibəti və işıqlanma şəraitinin yaxşılaşdırılması Plan: 1. Bitkilərin işıq amilinə tələbatının müxtəlifliyi 2. Əkinçilikdə bitkilərin işığa tələbatının nizamlanması 3. Bitkilərin istiliyə tələbatının müxtəlifliyi 4. Bitkilərin isitiliyə tələbinin nizamlanmasının fəal və qeyri-fəal yolları Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 7]	2	
5	Mövzu 5, Bitkilərin həyatında suyun rolu və su rejiminin nizamlanması Plan: 1. Bitkilərin həyatında suyun rolu. 2. Bitkilərin suya olan tələbatının ödənilməsi. 3. Torpağın su rejiminin nizamlanması. Ədəbiyyat və mənbə: [7, 8]	2	

6	<p>Mövzu 6: Bitkilərin qida rejiminin nizamlanması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Qida maddələrinin bitkilərin həyatında rolu. 2. Bitkilərin qida maddələrinə tələbinin ödənilməsi yolları ilə. 3. Gübrələrin tətbiqi. 4. Qida maddələrinin mənimsənilən formaya salınması. 5. Qida maddələrinin itirilməsinin qarşısının alınması. <p>Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 7, 8]</p>	2	
7	<p>Mövzu 7: Əkinçiliyin intensivləşdirilməsi</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İstehsalın artırılmasında intensivləşmənin rolu. 2. Mexanikləşdirmə əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi. 3. Meliorasiya əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi. 4. Əkinçiliyin intensivləşdirilməsində kimyalaşmanın tətbiqi. 5. İntensiv əkinçilikdə yeni bitki sortlarından istifadə. <p>Ədəbiyyat və mənbə: [2,6,8]</p>	2	
8	<p>Mövzu 8: Alaq bitkilərinin təsnifatı</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Qidalanma xarakterinə görə alaqların qruplaşdırılması (tufeyli, yarım tufeyli və yaşıl alaqlar) 2. Alaqların yaşama müddətinə görə alaqların qrupları (azilliklər və çoxilliklər) 3. Alaqların çoxalma üsuluna görə qrupları (əsasən toxumları və qismən vegetativ orqanları ilə çoxalanlar, əsasən vegetativ orqanları və qismən toxumları ilə çoxalanlar) <p>Ədəbiyyat və mənbə: [2, 5, 8]</p>	2	
9	<p>Mövzu 9: Alaqlara qarşı aqrotexniki mübarizə tədbirləri.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kövşənliyin üzünməsi 2. Dərin şumun aparılması 3. Nəmləndirici suvarmalar (arat) 4. Torpağın səpinqabağı becərilməsi 5. Vegetasiya becərmələri <p>Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8]</p>	2	
10.	<p>Mövzu 10: Bitkilərin növbələşdirilməsinin elmi əsasları, monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Növbəli əkin anlayışı və onun əhəmiyyəti 2. Növbəli əkinlərin öyrənilməsinin nəzəri əsasları 3. Monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər <p>Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8]</p>	2	
11.	<p>Mövzu 11: Növbəli əkində sələf kimi istifadə edilən heriklərin və tarla bitkilərinin xüsusiyyətləri..</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Növbəli əkində istifadə edilən heriklərin növləri. 2. Heriklərin aqrotexniki əhəmiyyəti. 3. Torpaq münbitliyinin artırılmasında müxtəlif qruplarının rolu. 4. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən əsas və sələf bitkiləri. <p>Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]</p>	2	
12.	<p>Mövzu 12: Torpağın vegetasiya becərmələri üsulları və qaydaları</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başdan-başa səpilən yazlıq bitki əkinlərində torpağın becərilməsi 2. Çoxillik paxlalı bitki əkinlərində torpağın becərilməsi 3. Cərgəarası becərilən bitki əkinlərində torpağın becərilməsi 4. Torpağın sürətlə becərilməsi 	2	

	5. Torpağın becərilməsinin minimallaşdırılması Ədəbiyyat və mənbə: [3,5,6]		
13.	Mövzu 13: Torpağın becərilməsinin elmi əsasları və qarşısında duran vəzifələr. Torpağın becərilməsində gedən texnoloji proseslər Plan: 1. Torpağın becərilməsinin elmi əsaslarının və qaydalarının inkişafı 2. Torpağın becərilməsinin qarşısında duran vəzifələr 3. Aqroekoloji şəraitə görə torpaqbecərmənin xüsusiyyətləri 4. Torpağın çevrilməsi 5. Torpağın xırdalanması, yumşaldılması, hamarlanması və kipləşdirilməsi 6. Torpaq səthində mikrorelyefin yaradılması 7. Torpağın fiziki-mexaniki xassələri və onların becərmənin keyfiyyətinə təsiri Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8]	2	
14.	Mövzu 14. Torpaq-iqlim şəraitindən aslı olaraq torpaqbecərmənin xüsusiyyətləri Plan: 1. Suvarma şəraitində torpaqların becərilməsi 2. Artıq nəmlənmiş torpaqların becərilməsi 3. Dəmyə şəraitində torpağın becərilməsi 4. Eroziyaya məruz qalan torpaqların becərilməsi 5. Yeni mənimsənilən torpaqların becərilməsi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]	2	
15.	Mövzu 15. Torpaqların eroziyadan aqrotexniki qorunması, torpağın rekultivasiyası Plan: 1. Su eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbiri 2. Torpağın külək eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbiri 3. İrriqasiya (su) eroziyasının xüsusiyyətləri 4. Torpaqların rekultivasiyası və onların k/t-da istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]	2	
	Cəmi:	30 s.	

Laboratoriya mövzuları

No	Keçirilən laboratoriya mövzuları	Lab.	Tarix
1	Mövzu 1. Tarlada torpaq nümunəsinin götürülməsi və analizlər üçün hazırlanması Mənbə: [1, 2, 3]	2	
2	Mövzu 2: Torpaq nəmliyi və onun termostatda qurutma üsulu ilə təyini Mənbə:(1,2,3,6)	2	
3	Mövzu 3: Torpağın su sızdırma qabiliyyətinin təyini Mənbə:(2,3,5,6)	2	
4	Mövzu 4: Əkinlərin əlaqəlanma dərəcəsinin təyini Mənbə:(2,4,5,7)	2	
5	Mövzu 5: Növbəli əkinlərin aqrotexniki və iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsi Mənbə:(1,2,4,6)	2	
6	Mövzu 6 : Yazlıq bitkilər əkini üçün torpaqbecərmə sisteminin işlənməsi Mənbə:(2,4,5,7)	2	
7	Mövzu 7: Torpağın becərilməsinin və səpinin keyfiyyət cəhətdən qiymətləndirilməsi. Mənbə:(1,2,4,7)	2	
8	Mövzu 8: Torpaq mühafizəli və enerjiyə qənaətedici becərmələrin işlənməsi Mənbə:(1,2,6,7)	1	
	Cəmi:	15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

“Ümumi Əkinçilik” fənnini mənimsəməklə, əkinçiliyin əhəmiyyəti, tarixi, inkişafı və əkinçilik sistemlərinin zonal xüsusiyyəti, o cümlədən ibtidai və ekstensiv əkinçilik sistemləri, habelə müasir və intensiv əkinçilik sistemləri üzrə nəzəri və praktik əsasları müəyyənləşdirmək asanlaşır.

XII.Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş)
- problemlərə əsaslanan tədris;
- sahə işləri;
- qrup qiymətləndirməsi;
- ekspert metodu;

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN 1.Respublikanın müxtəlif iqtisadi zonları üzrə dəmyə və suvarma əkinçiliyi yayılmış ərazilərin torpaq-iqlim şəraitinə bələd olmaq və torpağın münbitliyinin yaxşılaşdırılmasında istifadə edilən müasir aqrotexnologiyaların tətbiqi qaydalarına yiyələnmək.

FTN 2.Həyat amilləri arasında optimal əlaqə yaratmaq və bitkilərin yaşayış şəraitini yaxşılaşdırmaq, iqlim dəyişikliklərinə qarşı risklərin azaldılması texnologiyalarından istifadə etməyi bacarmaq.

FTN 3.Alaqları tanımaq və onlara qarşı səmərəli mübarizə tədbirləri işləməyi bacarmaq. Əkin sahələrinin alaqlanma dərəcəsini müəyyən etmək və onlara qarşı inteqrir mübarizə tədbirləri tətbiq etməyi bacarmaq. Müasir herbsidlər və onların istifadə qaydalarını mənimsəmək.

FTN 4.Təsərrüfatların inkişaf planlarına və ərazinin torpaq-iqlim şəraitinə uyğun növbəli əkin sistemləri tətbiq etməyi bacarmaq. Sələf bitkiləri, onların qiymətləndirilməsi və seçilməsi, növbəli əkinlərin intensivləşdirilməsi, aralıq bitkilərdən istifadə, örtük və aralıq bitkilərin növləri, seçilməsi və onların becərmə aqrotexnikası, növbəli əkin sistemlərinin aqro-iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsi vərdişlərinə yiyələnmək.

FTN 5.Kənd təsərrüfatı bitkilərinin səpininin səmərəliliyini artıran və sahədə kifayət qədər çıxış alınmasını təmin edən praktik vərdişlərə yiyələnmək.

FTN 6.Şoran, şorakət və az məhsuldar torpaqların aqro-meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dair tədbirlər kompleksi hazırlamaq və tətbiq etmək bacarıqlarına nail olmaq.

XIV.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Əkinçiliyin məqsədi və qarşısında duran vəzifələr.
2. Əkinçiliyin inkişaf tarixi.
3. Əkinçiliyin digər elmlərlə əlaqəsi.
4. Torpaq münbitliyi və onun formaları.
5. Qaytarma qanunu.
6. Bitkilərin həyatında suyun rolu.
7. Qida maddələrinin bitkilərin həyatında rolu.
8. Dərin şumun aparılması
9. Qida maddələrinin mənimsənilən formaya salınması.
10. Mexanikləşdirmə əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi.
11. Meliorasiya əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi.
12. İntensiv əkinçilikdə yeni bitki sortlarından istifadə.
13. Kövşənliyin üzvlənməsi
14. Nəmləndirici suvarmalar (arat)
15. Qida maddələrinin itirilməsinin qarşısının alınması

II Kollektivium sualları:

1. Torpağın səpinqabağı becərilməsi
2. Vegetasiya becərmələri
3. Monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər
4. Növbəli əkin anlayışı və onun əhəmiyyəti
5. Torpaq münbitliyinin artırılmasında müxtəlif qruplarının rolu.
6. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən əsas və sələf bitkiləri.
7. Cərgəarası becərilən bitki əkinlərində torpağın becərilməsi
8. Torpağın becərilməsinin elmi əsaslarının və qaydalarının inkişafı
9. Su eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbiri
10. Torpağın xırdalanması, yumşaldılması, hamarlanması və kipləşdirilməsi
11. Suvarma şəraitində torpaqların becərilməsi
12. Dəmyə şəraitində torpağın becərilməsi
13. Eroziyaya məruz qalan torpaqların becərilməsi
14. Torpağın külək eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbiri
15. Torpağın çevrilməsi

XVI. İmtahan sualları:

1. Əkinçilik əsas istehsal sahəsi kimi.
2. Əkinçiliyin məqsədi və qarşısında duran vəzifələr.
3. Əkinçiliyin inkişaf tarixi.
4. Əkinçiliyin digər elmlərlə əlaqəsi.
5. Bitkilərin yaşayış amillərinə münasibəti.
6. Minimum, optimum və maksimum qanunu.
7. Qaytarma qanunu.
8. Torpaq münbitliyi və onun formaları.
9. Torpaq münbitliyinin aqrofiziki göstəriciləri.
10. Torpaq münbitliyinin bioloji göstəriciləri.
11. Bitkilərin işıq amilinə tələbatının müxtəlifliyi
12. Əkinçilikdə bitkilərin işığa tələbatının nizamlanması
13. Bitkilərin istiliyə tələbatının müxtəlifliyi
14. Bitkilərin həyatında suyun rolu.
15. Bitkilərin suya olan tələbatının ödənilməsi.
16. Qida maddələrinin bitkilərin həyatında rolu.
17. Qida maddələrinin mənimsənilən formaya salınması.
18. Qida maddələrinin itirilməsinin qarşısının alınması.
19. Mexanikləşdirmə əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi.
20. Meliorasiya əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi.
21. İntensiv əkinçilikdə yeni bitki sortlarından istifadə.
22. Kövşənliyin üzünməsi
23. Dərin şumun aparılması
24. Nəmləndirici suvarmalar (arat)
25. Torpağın səpinqabağı becərilməsi
26. Vegetasiya becərmələri
27. Növbəli əkin anlayışı və onun əhəmiyyəti
28. Növbəli əkinlərin öyrənilməsinin nəzəri əsasları
29. Monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər
30. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən heriklərin növləri.
31. Heriklərin aqrotexniki əhəmiyyəti.
32. Torpaq münbitliyinin artırılmasında müxtəlif qruplarının rolu.
33. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən əsas və sələf bitkiləri.
34. Çoxillik paxlalı bitki əkinlərində torpağın becərilməsi
35. Cərgəarası becərilən bitki əkinlərində torpağın becərilməsi
36. Torpağın sürətlə becərilməsi
37. Torpağın becərilməsinin minimallaşdırılması

38. Torpağın becərlməsinin elmi əsaslarının və qaydalarının inkişafı
39. Aqroekoloji şəraitə görə torpaqbecərmənin xüsusiyyətləri
40. Torpağın çevrilməsi
41. Torpağın xırdalanması, yumşaldılması, hamarlanması və kipləşdirilməsi
42. Torpaq səthində mikrorelyefin yaradılması
43. Suvarma şəraitində torpaqların becərlməsi
44. Artıq nəmlənmiş torpaqların becərlməsi
45. Dəmyə şəraitində torpağın becərlməsi
46. Eroziyaya məruz qalan torpaqların becərlməsi
47. Yeni mənimsənilən torpaqların becərlməsi
48. Su eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbiri
49. Torpağın külək eroziyası və ona qarşı mübarizə tədbiri
50. İrriqasiya (su) eroziyasının xüsusiyyətləri

“Ümumi əkinçilik” fənninin sillabusu **6007001**– Aqraromluq ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Fənn sillabusu “Aqrar elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (7 yanvar 2026- cı il protokol № 05).

Fənn müəllimi:

m.B.Q.Ağayev

Laboratoriya müəllimi:

m.N.F.Əzizli

Kafedra müdiri:

dos. İ.C.Kərimov